

Goede gezondheid basis voor goed resultaat

Bert Bosma en Gert van Beek

In juni 2001 zijn de eerste zeugen op het Praktijkcentrum Lelystad gearriveerd. Het Praktijkcentrum Lelystad kenmerkt zich doordat de varkens vrij zijn van diverse ziektes en dus een hoge gezondheidsstatus hebben. De eerste technische resultaten van het Praktijkcentrum zijn nu beschikbaar. Het proefbedrijf behaalt duidelijk betere resultaten dan het landelijk gemiddelde.

De zeugen van het Praktijkcentrum Lelystad zijn afkomstig van een SPF-populatie uit Frankrijk. Die dieren zijn hierdoor vrij van een aantal gangbare ziekten zoals Mycoplasma, Abortus Blauw, Snuffelziekte en eenzijdige longontsteking. Door middel van een streng hygiëneprotocol wordt getracht deze hoge gezondheidsstatus te bewaren. De verwachting is dat bij een streng hygiëneprotocol de varkens vrij blijven van ziekten en daardoor goede productieresultaten laten zien bij zowel de zeugen, als de biggen en de vleesvarkens. Een goed productieresultaat is ook nodig. Een SPF-populatie vraagt namelijk een grote financiële investering.

De behaalde technische resultaten op het Proefbedrijf Varkens worden mede bepaald door de uitgevoerde onderzoeken op het proefbedrijf. Om toch met vergelijkbare resultaten naar buiten te kunnen komen, moeten de resultaten worden gecorrigeerd voor de uitgevoerde onderzoeken. Dit betekent dat in perioden met veel onderzoek, de betreffende dieren niet zijn meegenomen in de berekende resultaten.

Zeugen

In verband met een opstartperiode voor de zeugen zijn de resultaten berekend van de periode februari tot en met juli.

De resultaten zijn gecorrigeerd voor invloeden van uitgevoerde onderzoeken.

De biggen op het proefbedrijf behalen zeer goede resultaten. Wat als eerste hierbij opvalt is de groei van de biggen en de uitval. Op het proefbedrijf is de groei 53 gram per dier per dag hoger dan het landelijk gemiddelde volgens SivaComvee. Ook de biggensterfte is met 8,5 % uitval veel lager. De hoge

Tabel 1 Resultaten proefbedrijf vergeleken met landelijk gemiddelde SivaComvee*

	Proefbedrijf	SivaComvee
Bedrijfsworpindex	2,3	2,34
Groot gebrachte biggen per worp	10,7	9,8
Groot gebrachte biggen per jaar	24,6	22,6
Levend geboren biggen per worp	11,7	11,3
% biggensterfte	8,5	13,4
% herinseminaties	7,5	10
% non return op 56 dagen	93	89
interval spenen- 1e inseminaties	6,2	6,5
interval eerste-laatste inseminaties	3,8	4,5
Kg voer per zeug per jaar	1090	1131
Kg biggenvoer per grootgebrachte big	28,4	29,3
Groei biggen (gram/dag)	380	327

* De resultaten zijn uitgezet ten opzichte van de SivaComvee-resultaten van het jaar 2000. De MKZ-periode heeft in 2001 op veel bedrijven geleid tot niet representatieve kengetallen, waardoor vergelijking met 2001 niet eerlijk zou zijn

gezondheidsstatus op het bedrijf lijkt dus een grote invloed te hebben op de productie van de biggen. Een laag antibioticaverbruik in de kraamstal is mede een belangrijk voordeel.

De biggen bij de zeug groeien snel (ongeveer 275 gram/dag) en nemen vanaf 10 dagen al vast voer op. De dieren zijn voor het spenen gewend aan het voer dat ze tijdens de biggenopfok gevoerd krijgen. Door deze voerstrategie kan voor de opleg in de vleesvarkensstal worden overgeschakeld naar vleesvarkensvoer.

De resultaten zijn behaald met een zeer jonge zeugenstapel, met derdeworps zeugen als oudste dieren. Ook zijn de dieren niet in optimale conditie aangevoerd door de verlate aanvoer als gevolg van de MKZ crises. Een verdere verbetering van de resultaten is daarom nog te verwachten.

Vleesvarkens

De resultaten van de vleesvarkens zijn gebaseerd op de dieren die gevoerd zijn volgens de in Nederland gangbare methode. Dieren gevoerd met speciale proefvoerders of voermethodes zijn dus niet meegenomen.

De vleesvarkens worden afgeleverd volgens een "Welfare" programma. Dit houdt voor het proefbedrijf in dat de beren tussen de 75 en 85 kg geslacht gewicht moeten wegen. De zeugen worden geslacht tussen de 75 en de 100 kg geslacht gewicht.

De groei en de voederconversie van de vleesvarkens op het proefbedrijf is zeer goed. Vergeleken met landelijke resultaten van gelijkwaardige programma's is de groei circa 160 gram per dier per dag hoger. De kengetallen die betrekking hebben op de slachtkwaliteit zijn juist slechter dan het landelijke gemiddelde. Het vleespercentage zou dan ongeveer 57 moeten bedragen. Om de slachtkwaliteit omhoog te brengen is de voerstrategie van de vleesvarkens aangepast. Inmiddels is duidelijk dat we met de veranderde voerschema's en voersoorten op de goede weg zijn.

Tabel 2 Resultaten vleesvarkens

	Proefbedrijf	Hendrix Meat Group*
Begin gewicht (kg)	27	
Eind gewicht (kg)	105	
Geslachtgewicht (kg)	82	83
Voeropname (gram/dier/dag)	2365	
Groei (gram/dier/dag)	940 (936)**	
Voederconversie (kg voer/kg groei)	2,51 (2,54)**	
Vleespercentage (%)	54,4	57
Percentage type AA (%)	2,7	11
Percentage type A (%)	81	83
Percentage uitval (%)	1,9	

* Resultaten afkomstig van het Welfare Pork programma eerste helft van het jaar 2002

** Tussen haken is gecorrigeerd naar groeitraject van 25 tot 112 kg

Tabel 3 Resultaten proefbedrijf vergeleken met landelijk gemiddelde SivaComvee*

	Proefbedrijf	Siva
Per gemiddeld aanwezig zeug	€ 47	€ 40
Per gemiddeld aanwezig vleesvarken	€ 6	€ 5

* De resultaten zijn uitgezet ten opzichte van de SivaComvee-resultaten van het jaar 2000. De MKZ-periode heeft in 2001 op veel bedrijven geleid tot niet representatieve kengetallen, waardoor vergelijking met 2001 niet eerlijk zou zijn

Diergezondheid en gezondheidskosten

De gezondheidskosten van het proefbedrijf zijn met een verdeelsleutel uitgesplitst naar de zeugen en vleesvarkens. De hoge gezondheidsstatus heeft tot nu toe niet geleid tot lagere gezondheidskosten (tabel 3). Op het proefbedrijf vindt intensieve begeleiding door externe deskundigen plaats. De visites en gezondheidsbegeleiding vormen op het proefbedrijf een belangrijk aandeel (50%) in de gezondheidskosten. De medicijnkosten zijn daarentegen laag (45%). De standaard gezondheidsmonitoring van de Gezondheidsdienst vormt de overige 5 procent. Het komt zelden voor dat alle dieren in een hok gelijktijdig worden behandeld. Ook het niet hoeven vaccineren van de dieren is een groot voordeel van de hoge gezondheidsstatus.

Conclusie

De resultaten van het eerste jaar zijn goed te noemen. Verdere optimalisatie kan deze mogelijk nog verder verhogen. Om de extra investeringskosten terug te verdienen is het belangrijk de hoge gezondheidsstatus vast te houden. Dit vraagt veel discipline in de bedrijfsvoering.

Voor meer praktische informatie over het opstarten van een bedrijf met een hoge gezondheidsstatus kunt u zich wenden tot Gert van Beek (0320-293 280) of het Praktijkonderzoek Veehouderij (0320 - 293 211).

